

Zouden de boeren in Frankrijk hier nu ook voor betaald worden, of groeit het daar vanzelf? (*Papaver rhoeas*; foto: Saxifraga/Marijke Verhagen).

Kruiwagen vol kikkers

Zoals menigeen weet, staat de afkorting K.v.K. voor Kamer van Koophandel. Maar je kunt er ook een Kruiwagen vol Kikkers onder verstaan. Daarmee bedoel ik de doelsoorten van het Nederlandse natuurbeleid. Aan beide KvK's hangt een zak met dukaten, daarin zit de overeenkomst.

De allerbelangrijkste doelsoorten genieten Europese erkenning in de vorm van een plekje op de Habitatrictlijn. Daar zal ook ons endemische en bar bedreigde Zinkviooltje op staan, denk je dan. Neel! Is zijn taxonomische rang niet hoog genoeg, nu het niet meer op soortniveau erkend wordt? Of heeft het endemisme gewoon de pech dat zijn areaal zich over drie staten uitstrekt? Jammer, ik vind Zinkviooltje zo'n roerend voorbeeld van een stukje natuur dat door milieuwetgeving wordt bedreigd. Het plantje is gebonden aan chemisch verontreinigde grond, die vanuit milieu-oogpunt voor sanering in aanmerking komt ... Was dat ook de reden waarom Natuurmonumenten Zinkviooltje toch maar weer afvoerde als embleem?

Wie er wel op de Habitatrictlijn staat, is de Tonghaarmuts. Sinds een kleine twintig jaar vereert dit mos ook Nederland af en toe met een bezoek. Het heeft bomen met voedselrijke schors nodig, bij voorkeur wilgen in het zoetwatergetijdengebied. Zo'n wilg heeft een kans van 1 op 10.000 of meer dat er een Tonghaarmuts op gaat groeien, en daarna een kans van 1 op 1½ dat het mos binnen twee of drie jaar weer vertrokken is. Een uitdaging voor het natuurbeleid om daarop in te spelen! Jammer genoeg werkt het richtlijnmos zandwinners nogal op de zenuwen. Stel dat in jouw zandgat een wilg opslaat waarop zich vervolgens een Tonghaarmuts vestigt ... Dan maar op voorhand alles doodspuiten, zodat je geen kans loopt met de wet in aanvaring te komen?

Europese eenwording is een zaak van lange adem. In de tussentijd kunnen we ons voorlopig nog vermeien in onze nationale Rode Lijstsoorten. Bruin blauwtje bijvoorbeeld, dat ooievaarsbekken nodig heeft als voedsel voor zijn rupsen. Die ooievaarsbekken kun je in je akkerrand inzaaien. Zachte en Slipbladige ooievaarsbek, die er thuishoren, zijn niet leverbaar. Wel Kleine ooievaarsbek, vroeger geen akkerplant maar dank zij overbemesting of herbiciden inmiddels een probleemsoort in akkers. Help de natuur, doe iets voor vlinders: verwen uw akker met een moderne lastpak in de vorm van Kleine ooievaarsbek.

Wie het breder ziet, zaait gewoon een wildeplantenmengsel in. Lekker wild, Klaprozen die te rood en Korenbloemen die niet blauw genoeg zijn. Alleen Phacelia, die van Rudolf XXIII het inburgeringscertificaat in ontvangst mocht nemen, is nog even natuurzuiver flets als altijd.

Vergeet vooral niet vooraf vast te leggen welke prestatie je brokje natuur moet leveren. Stel dat je een kleiakker afgraaft in het belang van Moeraswespenorchis en Bonte paardenstaart, maar er verschijnen heel andere Rode Lijsters, bijvoorbeeld Spiesleeuwenbek en Eironde leeuwenbek. Dan weet je dat je ingreep mislukt is.

Tot dusver heb ik maar één diersoort genoemd, een dagvlinder. Natuurlijk zijn dagvlinders de aibaarste en dus belangrijkste doelbeesten, maar we weten allang dat niet alle diergroepen blij worden van een beleid dat op dagvlinders focust. Met weekdieren en gewervelden erbij wordt het nog veel spannender een gemeenschappelijk natuurdoel te formuleren, om van het bereiken van zo'n doel maar te zwijgen.

Heb de moed je eigen verstand te gebruiken, was de raad die Immanuel Kant gaf. Jammer dat goede raad nog steeds duur is, zolang de zak met dukaten aan de Kruiwagen vol Kikkers hangt.

Eddy Weeda